

Міністерство освіти і науки України

*Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника*

Навчально-науковий юридичний інститут

Ю. В. Кернякевич-Танасійчук

СИСТЕМА ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

*Методичні вказівки для самостійної роботи
студентів денної форми навчання*

Івано-Франківськ, 2017

УДК 343.8

К 36

Схвалено на засіданні кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 1 від 31 серпня 2017 року)

Рецензенти:

2

О.Я. Лаврів - кандидат юридичних наук, старший інспектор (у зв'язках із засобами масової інформації та громадськістю) управління Державної пенітенціарної служби України в Івано-Франківській області;

Ю.І.Микитин - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права Навчально–наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Кернякевич-Танасійчук Ю.В.

К 36 Система виконання покарань: методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання / Юлія Володимирівна Кернякевич-Танасійчук. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2017. – 34 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника і призначені для самостійної роботи з курсу «Система виконання покарань», а також підготовки до здачі заліку. В посібнику викладені завдання, які включають короткі методичні рекомендації, що полегшать підготовку до занять, переліки питань, які потребують засвоєння і практичних завдань. До кожної теми поданий перелік літератури, а також розширений перелік нормативно-правових актів, які регулюють відповідний вид відносин станом на 01.09.2017.

Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

© Кернякевич-Танасійчук Ю.В., 2017
© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2017

В нині діючій Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України зазначено, що існуюча система виконання кримінальних покарань та попереднього ув'язнення, побудована ще за радянських часів, не відповідає сучасному рівню соціально-економічного розвитку суспільства та принципам гуманізму і поваги до прав і свобод людини у процесі виконання покарань. Проте в цій Концепції відсутнє визначення поняття «система виконання покарань», яке є доволі розповсюдженим та загальноживаним.

Дефініції поняття «система виконання покарань» немає і у нормативно-правових актах нашої держави, зокрема і в основному джерелі кримінально-виконавчого права – Кримінально-виконавчому кодексі України.

Тому нелегким є завдання реформувати систему виконання покарань, не визначивши спочатку зміст цього поняття.

На визначення поняття «система виконання покарань», виокремлення її складових елементів, дослідження становлення та розвитку системи виконання покарань України та її сучасного стану спрямована навчальна дисципліна «Система виконання покарань», в рамках якої поглиблено вивчається система виконання покарань України.

Мета вивчення дисципліни «Система виконання покарань» полягає у формуванні у майбутніх фахівців (магістрів) знань про систему виконання покарань, історію її формування, сучасний стан та перспективи розвитку задля вироблення шляхів подальшого реформування та удосконалення системи виконання покарань України.

Завданнями вивчення дисципліни «Система виконання покарань» є формування знань про: розуміння покарання в кримінальному та кримінально-виконавчому аспекті; систему виконання покарань та її елементи; види систем виконання покарань; історію становлення та розвитку системи виконання покарань України; порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією; виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією; оптимізацію системи виконання покарань в Україні.

А тому, за таких умов особливо актуальним є вивчення курсу «Система виконання покарань».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- поняття, складові елементи системи виконання покарань;
- особливості окремих видів системи виконання покарань;
- періоди становлення та розвитку системи виконання покарань України;
- порядок та умови виконання окремих видів покарань;

- проблеми функціонування системи виконання покарань України;
- шляхи удосконалення системи виконання покарань України.

вміти:

- застосовувати на практиці норми кримінально-виконавчого законодавства, що регулює порядок функціонування системи виконання покарань;
- аналізувати проблеми функціонування системи виконання покарань;
- визначати ефективність виконання покарань;
- проектувати шляхи оптимізації процесу виконання покарань;
- творчо впроваджувати набуті теоретичні знання та практичні навички.

Програма дисципліни «Система виконання покарань» розроблена у відповідності до навчального плану підготовки магістрів вищої кваліфікації.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСУ «СИСТЕМА ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ»

Тема 1. Система виконання покарань: поняття і види.

Поняття покарання: кримінальний та кримінально-виконавчий аспекти. Виконання покарання та відбування покарання: співвідношення понять. Система виконання покарань: поняття та елементи.

Класифікація систем виконання покарань.

Загальна характеристика пенсільванської (філадельфійської) системи виконання покарань.

Особливості оборонської системи виконання покарань.

Загальна характеристика англійської прогресивної або поступової (висхідної) системи виконання покарань.

Ірландська система виконання покарань.

Система реформаторіїв.

Борстсальська система виконання покарань.

Женевська або абанольська система виконання покарань.

Тема 2. Історія становлення та розвитку системи виконання покарань України.

Система виконання покарань за часів Київської Русі. Розвиток системи виконання покарань за часів Литовсько-руської доби.

Система виконання покарань в період Запорізької Січі та Гетьманщини.

Формування системи виконання покарань в період становлення української державності (УНР).

Система виконання покарань у період перебування України у складі СРСР.

Система виконання покарань за часів становлення незалежної України.

Сучасний стан системи виконання покарань України.

Тема 3. Порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією.

Виконання покарання у виді штрафу. Порядок сплати штрафу.

Виконання покарання у виді конфіскації майна. Звернення до виконання вироку про призначення конфіскації майна

Виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Звернення до виконання вироку про позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Порядок виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Виконання покарання у виді громадських робіт. Порядок виконання покарання у виді громадських робіт. Умови відбування цього виду покарання.

Виконання покарання у виді виправних робіт. Порядок виконання покарання у виді виправних робіт. Умови відбування цього покарання.

Виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців. Обмеження, що покладаються на військовослужбовця, засудженого до цього виду покарання. Умови відбування цього покарання.

6

Тема 4. Виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією.

Виконання та відбування покарання у виді арешту. Місця відбування покарання у виді арешту. Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді арешту.

Виконання покарання у виді обмеження волі. Місця відбування покарання у виді обмеження волі. Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді обмеження волі.

Виконання покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Порядок направлення та прийому засуджених у дисциплінарний батальйон. Розміщення та режим утримання засуджених у дисциплінарному батальйоні.

Виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк. Визначення засудженому до позбавлення волі виду колонії. Класифікація засуджених до позбавлення волі на певний строк. Направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання. Режим у колоніях: поняття, зміст та основні вимоги. Умови відбування покарання у колоніях. Праця засуджених до позбавлення волі. Виховний вплив на засуджених до позбавлення волі. Особливості відбування покарання в колоніях різних видів. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками і неповнолітніми.

Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. Місця відбування покарання у виді довічного позбавлення волі. Порядок і умови відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.

Тема 5. Оптимізація системи виконання покарань в Україні.

Проблеми функціонування системи виконання покарань України. Визначення ефективності виконання покарань. Показники ефективності виконання покарань.

Стан правопорядку в установах виконання покарань.

Виховна робота із засудженими.

Виробничо-господарська діяльність у системі виконання покарань.

Медичне обслуговування.

Стан організації харчування в установах виконання покарань.

Робота з кадрами кримінально-виконавчої служби.

Робота підрозділів кримінально-виконавчої інспекції.

Оптимізація процесу виконання покарань.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ «СИСТЕМА ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ»

Тема № 1. Система виконання покарань: поняття і види.

Перелік питань для вивчення:

7

1. Система виконання покарань та пенітенціарна система: співвідношення понять.
2. Пенітенціарна функція держави.
3. Сучасні системи виконання покарань.

Поняття «система виконання покарань» є доволі розповсюдженим та загальнозживаним. Однак відсутня дефініція цього поняття у нормативно – правових актах нашої держави, що призводить до неоднозначного його тлумачення.

Опрацьовуючи дану тему, студенти повинні засвоїти та з'ясувати такі питання, як поняття пенітенціарної функції держави, співвідношення понять «система виконання покарань» та «пенітенціарна система». Необхідно проаналізувати основні види систем виконання покарань у зарубіжних країнах сьогодення.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність англійської прогресивної (поступової) системи виконання покарань.
2. Назвіть елементи ірландської пенітенціарної системи.
3. Визначте, що таке борстсальська система.
4. Охарактеризуйте систему реформаторіїв

Практичні завдання:

1. Визначте поняття «пенітенціарна функція держави».
2. Проаналізуйте наукові підходи щодо визначення поняття «система виконання покарань» і сформулюйте своє визначення цього поняття.
3. Складіть порівняльну таблицю понять «кримінально-виконавча система», «система виконання покарань» та «пенітенціарна система».
4. Перелічіть сучасні системи виконання покарань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим⁸ доступу до док.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 лип. 2003 р. № 1129-IV [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
4. Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» від 23 черв. 2005 р. № 2713-IV [Електронний ресурс] // Режим доступу до док.: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>.
5. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України: указ Президента України від 8 лист. 2012 р. № 631/2012 [Електронний ресурс] // Режим доступу до док.: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/631/2012>.

II Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. - Х.: Право, 2015. - 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. / Іван Григорович Богатирьов. - Чернігів, 1998. - 164 с.
3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / Гель А.П., Семаков Г. М., Яковець І. С. / [за ред. А. Х. Степанюка]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. - 624 с.
4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / [В.А. Бадира, С.Ф. Денисов, Т.А. Денисова та ін.]; за ред. Т.А. Денисової. - К.: Істина, 2008. - 400 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.]; за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. - Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. - 416 с.
6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / [Джужа О. М., Фаренюк С. Я., Корчинський В. О. та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужа. - [2-ге вид.]. - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 448 с.
7. Кримінально - виконавче право України: підручник / [Трубников В. М., Марченко В. М., Лисодід О. В. та ін.]; за заг. ред. В. М.

- Трубникова.- Х. : Право, 2001. - 384 с.
8. Кримінально-виконавче право України : підручник / [за ред.А.Х. Степанюка]. - Х.: Право, 2006. - 256с.
  9. Криминологія : навч. посіб. / [О. М. Джужа, В. В. Василевич, Ю. Ф. Іванов, П. М. Опанасенко, В. Г. Пшеничний, В. Г. Сюравичк]⁹; за заг. ред. О. М. Джужа. – К.: Прецедент, 2004. - 208 с.
  10. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / [Джужа О. М., Корчинський В. О., Фаренюк С. Я., Василець В. Б.]; за заг. ред. О. М. Джужа. - К. ; Юрінком Інтер, 2000. – 304 с.
  11. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. - 422 с.
  12. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб, пособ. / Трубников В. М.- Харьков : Рубикон, 1998.- 144 с.
  13. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / П. Л. Фріс. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 362 с.
  14. Уголовно-исполнительное право: учеб. для юрид. вузов / [под ред. В.И. Селиверстова]. - [6-е изд., испр. и доп.]. - М. :ИД «Юриспруденция», 2007. - 392 с.

III. Додаткова література

1. Беккариа Ч.О преступлениях и наказаниях// О свободе. Антология западноевропейской классической либеральной мысли [отв. ред. М. А. Абрамов]. – М., 1995. - 483 с.
2. Богатирьев І. Г. Українська пенітенціарна наука: [монографія] / Іван Григорович Богатирьев. - Х.: Харк. юрид, ун-т, 2008. - 294 с.
3. Зубкова В. И. Уголовное наказание и его социальная роль: теория и практика - М.: Норма, 2002.- 304 с.
4. Клиша В. Досвід пенітенціаріїв Швейцарії. Що можна впровадити в Україні для збалансування національної кримінально-виконавчої політики? / В. Клиша [Електронний ресурс]. — Режим доступу до док.: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/743205.jsessionid=4096886F0DAD89304DEABE1FD59907F8>.
5. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Щодо визначення змісту поняття «система виконання покарань» // Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Політика в сфері боротьби зі злочинністю» (м. Івано-Франківськ, 13-14 березня 2015 р.) - Івано-Франківськ. 2015. – с. 21-23.
6. Кондратішина В.В. Кримінально-виконавча політика України:

формування та реалізація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид.

- наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / В.В.Кондратішина. – Львів, 2009 – 20 с.
7. Кримінально-виконавчий кодекс України; науково-практичний коментар / [Степанюк А. Х., Яковець І.С.]; за заг. ред. А. Х. Степанюка. - Х.: ТОВ «Одісей», 2005. - 560 с.
  8. Марисюк К. Б. Ірландська прогресивна пенітенціарна (в'язнична) система / К. Б. Марисюк // Порівняльно-аналітичне право. - 2014. - № 3. - С. 169- 171.
  9. Михалко І. С. Позитивний досвід діяльності пенітенціарних систем у зарубіжних країнах як підстава новацій у кримінально-виконавчому законодавстві України // Наук. вісн. Ужгород, нац. ун-ту. Серія «Право». - 2014, - № 28. - т. 3 - С. 26-30.
  10. Прусс В. М. Пенітенціарна система України: монографія / В. М. Прусс, Д. В. Ягунов, - О. : Фенікс. 2006, - 252 с.
  11. Пташинський О. Б. Пенітенціарна система України / Пташинський О. Б. – К., 1994.-204 с.
  12. Радов Г. О. Доктринальна модель Закону «Про пенітенціарну систему України» / Г. О. Радов // Проблеми пенітенціарної теорії і практики: Бюл. Київ. ін-ту внутр. справ. – К., 1997. - № 1 (2). - С.11-52.
  13. Радов Г. О. Роль та місце пенітенціарної системи в структурі державного управління України / Г. О. Радов // Проблеми пенітенціарної теорії і практики. - 1997. -№2.-С. 5-10.
  14. Севостьянов В. П. Кримінально-виконавча система України: від кризи до стагнації / В. П. Севостьянов // Форум права. - 2010. - № 4. - С. 804-809.
  15. Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України : [монографія] / А. Х. Степанюк, І.С. Яковець. - Х.: Вид-во «Кроссрод», 2007. - 184 с.
  16. Степанюк А. Х. Сущность исполнения наказания: [монографія] / Степанюк А. Х. - Х.: Фолио, 1999. - 256 с.
  17. Фріс П. Л. Нарис історії кримінально-правової політики України : [монографія] /П. Л. Фріс ; [за заг. ред. М. В. Костицького]. - К. : Атіка, 2005. – 124 с.
  18. Чомахашвілі О.Ш. Зарубіжний досвід діяльності системи виконання покарань / О. Ш. Чомахашвілі, І. М. Микитась, // Вісник Академії адвокатури України. Серія «Право: наука, практика». - 2011. - № 3 (22). - С. 133-139.
  19. Шинкарьов Ю. В. Щодо впровадження прогресивної системи виконання та відбування покарання у виді арешту / Ю. В. Шинкарьов [Електронний ресурс] // Режим доступу до док. : <http://pravoznavec.com.ua/period/article/11762/%DE#chapter>.

20. Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток проблеми та перспективи реформування : [монографія] / Д. В. Ягунов. - Держ. пенітенціар. служба України. - 4-те вид., переробл. та допов. - Одеса: Фенікс, 2011. - 445 с.
21. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : [монографія] / І. С. Яковець. - Х.: Право, 2013. - 392 с.
22. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: [монографія] / М. М. Яцишин - Луцьк: Волин, нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2010. - 448 с.

Тема № 2. Історія становлення та розвитку системи виконання покарань України

Перелік питань для вивчення:

1. Каральний (допенітенціарний) етап розвитку кримінально – виконавчої системи України.
2. Філантропічний етап розвитку кримінально – виконавчої системи України.
3. Політичний етап розвитку кримінально – виконавчої системи України.
4. Сучасний стан системи виконання покарань України.

Дослідження історії становлення системи виконання покарань України дає можливість визначити пріоритетні напрямки розвитку та реформування кримінально-виконавчої системи України в умовах сьогодення. Вивчаючи дану тему, необхідно проаналізувати особливості системи виконання покарань трьох головних періодів: карального (до пенітенціарного), філантропічного і політичного. Окрім того, студенти повинні визначити ознаки системи виконання покарань України.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть особливості виконання покарань за часів Київської Русі.
2. Охарактеризуйте Виправно-трудоий кодекс УРСР 1925 р.
3. Охарактеризуйте Виправно-трудоий кодекс УРСР 1970 р.
4. Дайте характеристику Кримінально-виконавчому кодексу України.

Практичні завдання:

1. Зобразити схематично етапи становлення системи виконання покарань в Україні та назвати притаманні їм ознаки.
2. Підготувати реферат на тему: «Історія становлення і розвитку покарання у виді смертної кари в Україні»

3. Підготувати реферат на тему: «Система виконання покарань у період перебування України у складі СРСР».

4. Назвати ознаки системи виконання покарань незалежної України.

12

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254K/96-вр>.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. №2341-III [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 лип. 2003 р. № 1129-IV [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док. : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
4. Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» від 23 черв. 2005 р. №2713-IV [Електронний ресурс] // Режим доступу до док. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>.
5. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : указ Президента України від 8 лист. 2012 р. № 631/2012 [Електронний ресурс] // Режим доступу до док. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/631/2012>.

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. - Х.: Право, 2015. - 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. / Іван Григорович Богатирьов. - Чернігів, 1998. - 164 с.
3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / Гель А.П., Семаков Г. М., Яковець І. С. / [за ред. А. Х. Степанюка]. – К. : Юрінком Інтер. 2008. - 624 с.
4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / [В.А. Бадира, С.Ф. Денисов, Т.А. Денисова та ін.]; за ред. Т.А. Денисової. - К.: Істина, 2008. - 400 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.]; за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. - Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. - 416 с.

6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / [Джу́жа О. М., Фа́ренюк С. Я., Корчинський В. О. та ін.]; за заг. ред. О. М. Джу́жи. - [2-ге вид.]. - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 448 с.
7. Кримінально - виконавче право України: підручник / [Трубников В. М., Марченко В. М., Лисодід О. В. та ін.]; за заг. ред. В. М. Трубникова. - Х.: Право. 2001.-384 с.
8. Кримінально-виконавче право України : підручник / [за ред. А. Х. Степанюка]. - Х.: Право, 2006. - 256 с.
9. Кримінологія : навч. посіб. / [О. М. Джу́жа, В. В. Василевич, Ю. Ф. Іванов, П. М. Опанасенко, В. Г. Пшеничний, В. Г. Сюравич]; за заг. ред. О. М. Джу́жи. – К.: Прецедент, 2004. - 208 с.
10. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / [Джу́жа О. М., Корчинський В. О., Фа́ренюк С. Я., Васи́лець В. Б.]; за заг. ред. О. М. Джу́жи. - К.; Юрінком Інтер, 2000. – 304 с.
11. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. - 422 с.
12. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. / Трубников В. М.- Харьков: Рубикон, 1998.- 144 с.
13. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / П.Л. Фріс. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 362 с.
14. Уголовно - исполнительное право: учеб. для юрид. вузов / [под ред. В.И. Селиверстова]. - [6-е изд., испр. и доп.]. - М.: ИД «Юриспруденция», 2007. - 392 с.

III. Додаткова література

1. Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях // О свободе. Антология западноевропейской классической либеральной мысли [отв. ред. М. А. Абрамов]. – М., 1995. - 483 с.
2. Богатирьов І. Г. Українська пенітенціарна наука: [монографія] / Іван Григорович Богатирьов. - Х.: Харк. юрид. ун-т. 2008. - 294 с.
3. Демченко В. Г. Наказание по Литовскому статуту (в его трех редакциях 1529, 1566, 1588 гг.) / Демченко В. Г. - К., 1894. - С. 174-189.
4. Иванишев М. Д. О плате за убийство в древнем русском и других славянских законодательствах в сравнении с германскою виурою. III. Вера и головничество, или головщина в древнем Русском праве / Иванишев М. Д. // Антологія української юридичної думки. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. - С. 37-39.
5. Калинин Ю. И. Пенитенциарная система России: прошлое, настоящее, будущее : лекция в Кингс Коледж Лондонського университета / Калинин Ю.

И. - Москва -Лондон, 2002. - 32 с.

6. Карпенко М. І. Смертна кара: бути чи не бути? / М. І. Карпенко, А. В. Бандурович // Юридична наука. - 2013. - № 5. - С. 62-69.
7. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Щодо визначення змісту поняття «система виконання покарань» // Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Політика в сфері боротьби зі злочинністю» (м. Івано-Франківськ, 13-14 березня 2015 р.) - Івано-Франківськ. 2015. – с. 21-23.
8. Кондратішина В.В. Кримінально-виконавча політика України: формування та реалізація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец.12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / В.В.Кондратішина. – Львів, 2009 – 20 с.
9. Краинский В. Д. Материалы к исследованию истории русских тюрем в связи с историей учреждения общества попечительного о тюрьмах / Краинский В. Д. - Чернигов, 1912. - 218 с.
10. Кримінально - виконавчий кодекс України: науково-практичний коментар / [Степанюк А. Х., Яковець І. С.]; за заг. ред. А. Х. Степанюка. - Х.: ТОВ «Одісей», 2005. - 560 с.
11. Кузьмин С. Гулаг в годы войны / С. Кузьмин, Р. Гылязутдынов / Преступление и наказание. - 1998. - №5. - С.28-31.
12. Кульчицький В. С., Тищик Б. Й. Історія держави і права України / В. С. Кульчицький, Б. Й. Тищик.- К., 2001.- 198 с.
13. Лучинський Н. Ф. Краткий очерк деятельности Главного тюремного управления за 35 лет существования (1879-1914) / Н. Ф. Лучинский // Тюремный вестник. - СПб., 1914. - №2. - С. 284-442.
14. Мироненко А. Н. Политико-правовые предписания сталинских репрессий // Жертвы репрессий - К., 1993.- С. 56-71.
15. Олійник О. І. Розвиток організаційно-правових основ системи виконання покарань в Україні в 30-х роках / О. І. Олійник // Проблеми пенітенціарної теорії і практики. - 2000. - №5. - С. 92-100.
16. Прусс В. М. Пенітенціарна система України : монографія / В. М. Прусс, Д. В. Ягунов. - О. : Фенікс, 2006. - 252 с.
17. Пташинський О. Б. Пенітенціарна система України / Пташинський О. Б. - К., 1994. - 204 с.
18. Севостьянов В. П. Кримінально-виконавча система України: від кризи до стагнації / В. П. Севостьянов// Форум права. - 2010. -№ 4. - С. 804-809.
19. Солженицин Л. И. Архипелаг ГУЛАГ. В 3 т.- М., 1990.
20. Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України : [монографія] / А. Х. Степанюк, І.С. Яковець. - Х. : Вид-во «Кроссрод», 2007. - 184 с.

21.Стручков Н. А, Курс советского исправительно-трудового права. I
общей части /Стручков Н. А. - М., 1984. - 204 с.

22. Тимошук О. В. Пенітенціарна система гетьманату П. Скоропадського (29 квітня - 14 грудня 1918 р.) / О. В. Тимошук // Проблеми пенітенціарної теорії і практики. - 2000. - №5. - С. 87-91.
23. Фріс П.Л. Нарис історії кримінально-правової політики України : [монографія] / П. Л. Фріс ; [за заг. ред. М. В. Костицького]. – К. : Атіка, 2005.-124 с.
24. Черепнин Л. В. Общественно-политические отношения в Древней Руси и Русская Правда / Л. В. Черепнин // Древнерусское государство и его международное значение. - М., 1965. - С. 22-30.
25. Чомахашвілі О. Ш. Зарубіжний досвід діяльності системи виконання покарань / О. Ш. Чомахашвілі, І.М. Микитась, // Вісник Академії адвокатури України. Серія «Право: наука, практика». - 2011. - № 3 (22). - С. 133-139.
26. Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування : [монографія] / Д. В. Ягунов; Держ. пенітенціар. служба України, - 4-те вид., переробл. та допов. - Одеса : Фенікс, 2011. - 445 с.
27. Яковець І.С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : [монографія] / І. С. Яковець. - Х. Право, 2013.-392 с.
28. Яцишин М.М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: [монографія] / М. М. Яцишин - Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. - 448 с.

16

Тема № 3. Порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією.

Перелік питань для вивчення:

1. Особливості виконання майнових покарань в Україні.
2. Роль Державної виконавчої служби у виконанні окремих покарань, не пов'язаних з ізоляцією.
3. Умови відбування покарання та відповідальність засуджених до покарання у виді громадських робіт.
4. Основні обов'язки та функції суб'єктів й учасників процесу виконання покарання у виді виправних робіт.
5. Обмеження, що покладаються на військовослужбовця, засудженого до цього виду покарання. Умови відбування цього покарання.

За зв'язком з ізоляцією від суспільства покарання можна поділити на дві групи: покарання, пов'язані з ізоляцією від суспільства (арешт, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний

строк, довічне позбавлення волі) та покарання, не пов'язані з ізоляцією від

суспільства (усі інші, крім зазначених, види покарань). Ця класифікація має першочергове значення для кримінально-виконавчого права. При опрацюванні теми семінарського заняття студенти повинні визначити види покарань пов'язані з ізоляцією. Необхідно проаналізувати порядок та умови виконання покарань у виді штрафу та конфіскації майна, покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, дослідити особливості виконання покарань у виді громадських робіт та виховних робіт, а також покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців.

Питання для самоконтролю:

1. Які обов'язки органів, що мають право анулювати дозвіл на зайняття видами діяльності?
2. Які підстави для виконання покарання у виді громадських робіт?
3. Яка відповідальність засуджених за невиконання громадських робіт?
4. Які основні обов'язки та заборони, встановлені для засуджених до виконання робіт?
5. Яка процедура та розмір утримань з грошового забезпечення засуджених військовослужбовців?

Практичні завдання:

1. Назвати реквізити і зміст акта опису та арешту майна засудженого.
2. Назвати функції підрозділів кримінально-виконавчої інспекції та внутрішніх справ при виконанні покарання у виді громадських робіт.
3. Підготувати реферат на тему: «Історія становлення та розвитку покарання виправних робіт»
4. Провести порівняльний аналіз порядку та умов виконання покарань пов'язаних з ізоляцією за законодавством України і за законодавством європейських держав.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до Інформаційно-правової бази <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254K/96-vp>
2. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями: схвалені Конференцією ООН від 30 серпня 1955 р. // Міжнародне співробітництво у виконанні покарань. Акти Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи. – Уклад. К.Б. Марисюк. – Львів: юридичний факультет Львівського національного університету Імені Івана Франка, 2007. – С. 11 - 36.
3. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй стосовно заходів,

не пов'язаних із тюремним ув'язненням (Токійські правила): затверджено Резолюцією 45/110 Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 р.// Міжнародне співробітництво у сфері виконання покарань. Акти Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи / Уклад. К.Б. Марисюк. - Львів: юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. - С. 70-80: статті 3, 9-19.

4. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций, касающиеся отправления правосудия в отношении несовершеннолетних («Пекинские правила») від 29 листопада 1985 р.// Советская юстиция. - 1991. - №12. - С.22-24 (начало); Советская юстиция. - 1991. -№13. - С. 19-21; Советская юстиция. - 1991. - №14. - С.22-25 (окончание): статті 2, 18, 19, 23-25, 26.
5. Резолюція № (76) 10 Комітету міністрів Ради Європи про деякі заходи покарання, альтернативні позбавленню волі від 9 березня 1976 р. // Міжнародне співробітництво у сфері виконання покарань. Акти Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи / Уклад. К.Б. Марисюк. - Львів: юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. - С. 167-168.
6. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. №2341-111 [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
7. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 лип. 2003 р. № 1129-1У [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
8. Кодекс законів про працю України від 10 груд. 1971 р. № 322-VIII [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док.: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=322-08>.
9. Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» від 23 черв. 2005 р. № 2713-IV [Електронний ресурс] // Режим доступу до док. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>.
10. Закон України «Про пробацію» від 05 лют. 2015 р. № 160-VIII [Електронний ресурс] // Режим доступу до док. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19>.
11. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : указ Президента України від 8 лист. 2012 р. № 631/2012 [Електронний ресурс] // Режим доступу до док. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/631/2012>.
12. Про Державну виконавчу службу: Закон України від 24 березня 1998 р. № 202/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - № 36-37. - Ст. 243.
13. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 р. № 606-XIV // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 24. – Ст. 207.

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред.

- А. Х. Степанюка. - Х.: Право, 2015. - 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. / Іван Григорів Богатирьов. - Чернігів, 1998. - 164 с.
  3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / Гель Семаков Г. М., Яковець І. С. / [за ред. А. Х. Степанюка]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. - 624 с.
  4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / [В.А. Бадира, С.Ф. Денисова та ін.]; за ред. Т.А. Денисової. - К.: Істина, 2008. - 400 с.
  5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [М. І. Бажанов та ін.]; за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тарасюка. - Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. - 416 с.
  6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / [Джу́жа О. М., Фаренюк С. Я., Корчинський В. О. та ін.]; за заг. ред. О. М. Джу́жи. - [2-ге вид.]. - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 448 с.
  7. Кримінально - виконавче право України: підручник / [Трубников В. М., Лисодід О. В. та ін.]; за заг. ред. В. М. Трубникова.- Х. : Юрінком Інтер, 2001.-384 с.
  8. Кримінально-виконавче право України : підручник / [за ред.А.Х. Степанюка]. - К.: Право, 2006. - 256с.
  9. Кримінологія : навч. посіб. / [О. М. Джу́жа, В. В. Василевич, Ю. Ф. Іванов та ін.]; за заг. ред. О. М. Джу́жи. - К.: Юрінком Інтер, 2004. - 208 с.
  10. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини : навч. посіб. / [Джу́жа О. М., Корчинський В. О., Фаренюк С. Я., Василевич В. М.]; за заг. ред. О. М. Джу́жи. - К. ; Юрінком Інтер, 2000. – 304 с.
  11. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях : навчальний посібник / К. Б. Марисюк. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. - 422 с.
  12. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть : учеб. пособ. / Трубников В. М.- Харьков : Рубикон, 1998.- 144 с.
  13. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / П.Л. Фріс. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 362 с.
  14. Уголовно - исполнительное право: учеб. для юрид. вузов / [под ред. Селиверстова]. - [6-е изд., испр. и доп.]. - М. :ИД «Юриспруденция», 2007.

III. Додаткова література:

1. Богатирьов І. Г. Кримінальні покарання, не пов'язані з позбавленням волі (теорія і практика їх виконання кримінально-виконавчою інспекцією): автореф. дис. на здобуття наук, ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право»/І. Г. Богатирьов. - К., 2006. - 32 с.
2. Богатирьов І. Г. Українська пенітенціарна наука: [монографія] / Іван Григорович

- Богатирьов. - Х.: Харк. юрид. ун-т, 2008. - 294 с.
3. Гуцуляк М. Я. Деякі аспекти виникнення та розвитку покарання у виді громадських робіт / М. Я. Гуцуляк // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2008. - № 1. - С. 225 – 232.
  4. Дрьомін В. Соціальні та правові підстави застосування в Україні покарань, альтернативних позбавленню волі // Право України. - 2000, - № 6. - С.27- 31.
  5. Звірко О. Критерії визначення розмірів матеріальної шкоди, завданої злочинним діянням, та розмірів штрафів за вчинені злочини // Підприємництво, господарство і право. - 2007. - № 9. - С.66-67.
  6. Клиша В. Досвід пенітенціаріїв Швейцарії. Що можна впровадити в Україні для збалансування національної кримінально-виконавчої політики? / В. Клиша [Електронний ресурс]. — Режим доступу до док.: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/743205:jsessionid=4096886F0DAD89304DEABE1FD59907F8>.
  7. Козирева В. Конфіскація майна: теорія і практика застосування // Право України. - 2006. - № 1. - С. 98. Колб О. Г. Установа виконання покарань як суб'єкт профілактики злочинів : [монографія] / О. Г. Колб. - Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-т ім. Л. Українки, 2006. - 464.
  8. Кондратішина В.В. Кримінально-виконавча політика України: формування та реалізація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / В.В.Кондратішина. – Львів, 2009 – 20 с.
  9. Кримінально-виконавчий кодекс України; науково-практичний коментар / [Степанюк А. Х., Яковець І.С.]; за заг. ред. А. Х. Степанюка. - Х.: ТОВ «Одісей», 2005. - 560 с.
  - 10.Палій М, Назименко Є. Реформування інституту конфіскації майна як реалізація адекватності покарання та відновлення соціальної справедливості // Підприємництво, господарство і право. - 2008. - № 5. -С.115-118.
  - 11.Прусс В. М. Пенітенціарна система України: монографія / В. М. Прусс, Д. В. Ягунов, - О. : Фенікс. 2006, - 252 с.
  - 12.Пташинський О. Б. Пенітенціарна система України / Пташинський О. Б. – К., 1994.-204 с.
  - 13.Севостьянов В. П. Кримінально-виконавча система України: від кризи до стагнації / В. П. Севостьянов // Форум права. - 2010. - № 4. - С. 804-809.
  - 14.Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України. – Х.: Вид-во «Кроссруд», 2007. – 184 с.
  15. Ткачова О. В. Виконання покарань у виді виправних та громадських робіт: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право»/ О. В. Ткачова - Х., 2006. -21с.

16. Фріс П. Л. Нарис історії кримінально-правової політики України : [монографія] / П. Л. Фріс ; [за заг. ред. М. В. Костицького]. - К. : Атіка, 2005. – 124 с.
17. Черненко М.П. Виконання майнових покарань. - Харків: Видавець СГ «Ваша Україна», 2006. - 176 с.
18. Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, проблеми та перспективи реформування : [монографія] / Д. В. Ягунов; пенітенціар. служба України. - 4-те вид., переробл. та допов. - Одеса: Східний захід, 2011. - 445 с.
19. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : [монографія] / І. С. Яковець. - Х.: Право, 2013. - 304 с.
20. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: [монографія] / М. М. Яцишин - Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2010. - 448 с.

Тема №4. Виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією.

Перелік питань для вивчення:

1. Особливості порядку виконання (відбування) арешту засудженими військовими службовцями.
2. Органи та установи виконання покарання у виді обмеження волі.
3. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі.
4. Вторинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в середовищі установ виконання покарань.
5. Матеріально-побутове та медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі.
6. Особливості правового статусу засуджених до довічного позбавлення волі.

Покарання, які пов'язані з ізоляцією від суспільства загалом та покарання у виді позбавлення волі зокрема є найпоширенішим видом покарання. Він дозволяє призначати різноманітне покарання для різних злочинців: може варіюватись строком виконання, особливості його відбування, характер виховного впливу на засудженого тощо. При підготовці до семінарського заняття студенти повинні засвоїти поняття покарань, пов'язаних з ізоляцією. Необхідно проаналізувати особливості виконання покарань у виді арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.

Особливу увагу слід звернути на порядок, місце та умови відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк та довічного позбавлення волі.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть місця відбування арешту як виду покарання.
2. Який порядок прийняття засуджених до дисциплінарного батальйону?
3. Які види установ виконання покарань визначені Кримінально-виконавчим кодексом України?

кодексом України?

4. Визначте порядок матеріально-побутового забезпечення засуджених до позбавлення волі.
5. Які функції виконує праця в процесі виконання покарання у виді позбавлення волі?

22

Практичні завдання:

1. Назвати функції, які виконує режим в установах виконання покарань.
2. Назвати засоби забезпечення режиму в установах виконання покарань.
3. Підготувати реферат на тему: «Праця засуджених до позбавлення волі: право чи обов'язок».
4. Визначити особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками і неповнолітніми.
5. Підготувати реферат на тему: «Проблеми виконання покарання у виді довічного позбавлення волі в Україні та шляхи їх усунення».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання від 9 грудня 1975 р.: затверджено Резолюцією 3452 (XXX) Генеральної Асамблеї ООН // Міжнародне співробітництво у сфері виконання покарань. Акти Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи / Уклад. К.Б. Марисюк. - Львів: юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. - С.37-39.
3. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження й покарання від 10.12.1984 р. Конвенцію ратифіковано із застереженнями Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 3484-ХІ від 26 січня 1987 р. «Про ратифікацію Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання» // Відомості ВР УРСР. - 1987. - №6.
4. Мінімальні стандартні правила поведження з в'язнями: схвалені першим конгресом ООН від 30 серпня 1955р. // Міжнародне співробітництво у сфері виконання покарань. Акти Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи / Уклад. К.Б. Марисюк. - Львів: юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. 2007. - С. 11-36.
5. Європейські в'язничні правила: затверджені Комітетом міністрів Ради Європи -

- рекомендація № R (87) 3 від 12 лютого 1987 р. // Міжнародне співробітництво у сфері виконання покарань. Акти Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи / Уклад. К.Б. Марисюк. - Львів: юридичний факультет Львівського національного університету- імені Івана Франка, 2007. - С. 143-164.
6. Основні принципи поводження з в'язнями: затверджені Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 року // Міжнародне співробітництво у сфері виконання покарань. Акти Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи / Уклад. К.Б. Марисюк. - Львів: юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. - С. 99-100.
  7. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. №2341-III [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до документу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
  8. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 лип. 2003 р. № 1129-III [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до документу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
  10. Кодекс законів про працю України від 10 груд. 1971 р. № 322-VIII [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до документу : <http://zakon4.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=322-08>.
  11. Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» від 1 черв. 2005 р. № 2713-IV [Електронний ресурс] // Режим доступу до документу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>.
  12. Закон України «Про пробацію» від 05 лют. 2015 р. № 160 - VIII [Електронний ресурс] // Режим доступу до документу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19>.
  13. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : указ Президента України від 8 лист. 2012 р. № 107/2012 [Електронний ресурс] // Режим доступу до документу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/631/2012>.
  14. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : наказ Міністерства юстиції України від 29 груд. 2014 р. №2186/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу до документу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1656>.

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на типові екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. - Х.: Право, 2015. - 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. / Іван Григорьевич Богатирьов. - Чернігів, 1998. - 164 с.
3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / Гель А. П., Семаков Г. М., Яковець І. С. / [за ред. А. Х. Степанюка]. – К. : Юрінком Інтер, 2015. - 624 с.
4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / [В.А. Бадира, С.Ф. Денисов.

Т.А. Денисова та ін.]; за ред. Т.А. Денисової. - К.: Істина, 2008. - 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.]; за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. - Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. - 416 с.
6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / [Джужа О. М., Фаренюк С. Я., Корчинський В. О. та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужа. - [2-ге вид.]. - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 448 с.
7. Кримінально - виконавче право України: підручник / [Трубников В. М., Марченко В. М., Лисодід О. В. та ін.]; за заг. ред. В. М. Трубнокова.- Х. : Право. 2001.-384 с.
8. Кримінально-виконавче право України : підручник / [за ред.А.Х. Степанюка]. - Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Криминологія : навч. посіб. / [О. М. Джужа, В. В. Василевич, Ю. Ф. Іванов, П. М. Опанасенко, В. Г. Пшеничний, В. Г. Сюрвачик] ; за заг. ред. О. М. Джужа. – К.: Прецедент, 2004. - 208 с.
10. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / [Джужа О. М., Корчинський В. О., Фаренюк С. Я., Василець В. Б.]; за заг. ред. О. М. Джужа. - К. ; Юрінком Інтер, 2000. – 304 с.
11. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. - 422 с.
12. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. / Трубников В. М.- Харьков : Рубикон, 1998.- 144 с.
13. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / П.Л. Фріс. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 362 с.
14. Уголовно-исполнительное право: учеб. для юрид. вузов / [под ред. В.И. Селиверстова]. - [6-е изд., испр. и доп.]. - М. :ИД «Юриспруденция», 2007. - 392 с.

III. Додаткова література.

1. Автухов К. А. Арештний дім чи арештний будинок? / К. А. Автухов // Актуальні проблеми юридичної науки 2012: матеріали міжнар. наук. - практ. конф., (м. Київ, 14 груд. 2012 р.). - К., 2013. - С. 266-268.
2. Автухов К. А. Огляд змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо адаптації правового статусу засудженого до європейських стандартів / К. А. Автухов // Актуальні сучасні проблеми кримінального права та криминології у світлі реформування кримінальної юстиції: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (23 трав. 2014 р., м. Харків). - Харків, 2014. - Т. 1. - С. 265-269.
3. Богатирьов І.Г. Соціальні та правові проблеми утримання військовослужбовців у дисциплінарному батальйоні // Держава та регіони. Серія: Право. - 2008. - № 3.
  4. Богатирьов І. Г. Українська пенітенціарна наука : [монографія] / Іван Григорович

Богатирьов. - Х.: Харк. юрид. ун-т, 2008. - 294 с.

5. Богатирьов І.Г. Режим у виправних колоніях Державної пенітенціарної України (теорія і практика) / І. Г. Богатирьов, О. В. Щербина,— К.: ВД «Д
6. Гель А., Клименко Н. Деякі аспекти дослідження особи засуджені позбавлення волі // Право України. - 2001. - №7. - С. 76-80.
7. Гізімчук С., Говорун Д. Умовно-дострокове звільнення від покарання засуджених до довічного позбавлення волі: перспективи вдосконалення. Підприємництво, господарство і право. - 2007. - № 7. - С.115-118.
8. Дотримання прав людини у пенітенціарній системі України : наук.-практ. К.А. Автухов, А.П. Гель, М.В. Романов, В.О. Човган, І.С. Яковець; за заг. ред. Романова; ГО «Харківська правозахисна група», - Х. : Тов. 22 «Видавництво людини», 2015.-480 с.
9. Дуюнова Т.В.. Яковець І.С. Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі ; монографія /; за заг. ред. Л.Х. Степанюка. - Х. : Право, 2015. - 192 с.
10. Карелін В. В., Яковець І. С, Автухов К. А. Правове регулювання застосування заходів заохочення та стягнення у процесі виконання покарань, пов'язаних із ізоляцією засуджених: монографія / за заг. ред. А. Х. Степанюка. - Х. : Право, 2015. - 240 с.

- Кашуба Ю. А. Реализация международных стандартов обращения с осужденными в уголовно-исполнительной политике: [монографія] / Ю. А. Кашуба, В. И. Хижняк. - Рязань, 2005. - 152 с.
- Кернякевич-Танасійчук Ю.В. Про правову природу праці засуджених до позбавлення волі// Науковий вісник Херсонського державного університету (Серія: Юридичні науки), - Випуск 3, том 2. - Херсон, 2014. - С. 37-40.
- Клиша В. Досвід пенітенціаріїв Швейцарії. Що можна впровадити в Україні для збалансування національної кримінально-виконавчої політики? / В.Клиша [Електронний ресурс]. — Режим доступу до док.:<http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/743205;jsessionid=4096886F0DAD89304DEABE1FD59907F8>.
- Колб О. Про деякі правові та соціальні аспекти ресоціалізації осіб, звільнених з місць позбавлення волі: // Право України. - 2001. - № 8. - С. 90- 92.
- Колб О. Г. Установа виконання покарань як суб'єкт профілактики злочинів : [монографія] / О. Г. Колб. - Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-т ім. Л. Українки, 2006. - 464 с.
- Колб О. Г. Запобігання злочинності в місцях позбавлення волі : навч. посіб. / Олександр Григорович Колб - Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. 2005. - 494 с.
- Колб О. Г. Організація індивідуального запобігання злочинам у кримінально-виконавчій установі : [монографія] / О.Г. Колб, М. М. Яцишин, В. В. Кондратішина. - Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. - 513 с.
- Колб О. Г. Роль та місце установ виконання покарань у системі правоохоронних органів України / О. Г. Колб // Юрид. Україна. - 2005. - № 7. - С. 78-82.
- Кондратішина В. В. Кримінально-виконавча політика України: формування та реалізація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право»/ В. В. Кондратішина. - Львів, 2009. - 20 с.
- Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / [Степанюк А. Х., Яковець І. С.]; за заг. ред. А. Х. Степанюка. - Х.: ТОВ «Одісей», 2005. - 560 с.
- Курило М. Вдосконалити прокурорський нагляд за додержанням прав та законних інтересів засуджених до позбавлення волі // Право України. - 1998. - № 11. - С. 59-61.
- Курило М. Прокурорський нагляд за додержанням економічних прав засуджених до позбавлення волі // Право України. - 1998. - № 12. - С. 70- 74.
- Левочкин В. А. Международные стандарты содержания заключенных и пенитенциарная система Украины // Система исполнения наказаний в Украине

и стандарты Совета Европы : материалы регионального семинара, г. Д.
26-27 апреля 2000 г. - Донецк, 2000. - С. 40-48.

24. Лисодєд О. В. Еволюція виконання покарання у виді обмеження воли в пострадянському просторі / О. В. Лисодєд // Питання боротьби зі злочинами : зб. наук. пр. – Харків. ; Право, 2012. - Вип. 23, - С. 145-157.²⁷
25. Лисодєд О. В. Чергові зміни у правовому статусі засуджених / О. В. Лисодєд // Теорія і практика правознавства : електрон. наук. фах. вид. - 2014, - № 11. - Режим доступу: <http://nauka.jucademy.kharkov.ua/download/zbirnik/1.2014/11.4.pdf>.
26. Лисодєд О. В. Адаптація правового статусу засуджених до позбавлення волі за європейських стандартів як засіб забезпечення прав людини в умовах виконання покарань / О. В. Лисодєд // Права людини в Україні в сучасних умовах : пошук нових механізмів утвердження та забезпечення : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ. 10 груд. 2014 р.). - Київ, 2014.-С. 157-162.
27. Лисодєд О. В. Удосконалення кримінально-виконавчого законодавства в контексті правового статусу засуджених як чинник зниження зловживань з боку адміністрації установ виконання покарань / Лисодєд О. В. // Взаємодія державних органів і громадськості у запобіганні та протидії корупції : матеріали наук.-практ. семінару, 24 квіт. 2014 р, - Харків, 2014. - С. 66-69.
28. Лисодєд О. В. Шляхи реалізації права засуджених до позбавлення волі на звернення / О. В. Лисодєд // Актуальні питання застосування кримінально-виконавчого законодавства: матеріали круглого столу (Київ, 18 берез. 2015 р.) - Київ, 2015.-С. 101-104.
29. Лисодєд О. В. Окремі питання застосування статті 113 Кримінально-виконавчого кодексу України / Лисодєд Олександр Володимирович // Актуальні проблеми кримінального права та кримінології у контексті реформування кримінальної юстиції : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., [22 трав. 2015 р.. м. Харків] / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Кримінально-виконавчий департамент України. - Харків : ХНУВС, 2015. - С. 176-177.
30. Лукашевич С. Ю. Кримінологічна характеристика та попередження рецидивної злочинності засуджених в місцях позбавлення волі : дис... на здобуття ступ. канд. юрид. наук : 12.00.08/ С. Ю. Лукашевич, - Х.. 2001. – 193с.
31. Марисюк К. Б. Ірландська прогресивна пенітенціарна (в'язнична) система / К. Б. Марисюк // Порівняльно-аналітичне право. - 2014. - № 3. - С. 169-171.
32. Михалко І.С. Загальна характеристика права засуджених на відпочинок [Електронний ресурс] // Порівняльно-аналітичне право. - 2014. - № 8. - С. 172. - Режим доступу: http://pap.in.ua/8_2014/50.pdf.
33. Новікова К. А. Особливості застосування загальних засад при призначенні покарання у виді обмеження волі // Вісн. Кримінолог. асоціації України. - 2015. - № 7. - С. 175-186.

4. Опанасенков О.І. Труд осужденных к лишения свободы: современность и перспективы // Экономика и право Казахстана. – 2015. - № 6. - С. 42-45.
5. Прусс В. М. Пенітенціарна система України: монографія / В. М. Прусс, Д. В. Ягунов. - О. :Фенікс, 2006. - 252 с.
6. Пташинський О. Б. Пенітенціарна система України / Пташинський О. Б. - К., 1994. - 204 с.
37-39.
7. Рудник В. Соціально-економічні проблеми застосування позбавлення волі в Україні // Право України. - 2001. - № 8. - С. 96-98.
8. Савченко А. Застосування смертної кари та позбавлення волі в США // Право України. - 2005. - № 6. - С. 120-123.
9. Севостьянов В. П. Кримінально-виконавча система України: від кризи до стагнації / В. П. Севостьянов // Форум права. - 2010. - № 4. - С. 804-809.
10. Соцький Ю. Позбавлення волі в системі кримінальних покарань України (історичний, правовий та соціальний аспекти) // Право України. - 2003. - №9. - С. 118-120.
1. Стаднік В. Правове регулювання виконання кримінальних покарань у виді позбавлення волі щодо неповнолітніх // Право України. - 2005. - № 5. - С. 95-97.
2. Старків І.М. Особливості реалізації права на працю в місцях позбавлення волі / І.М. Старків // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та аспірантів «Вдосконалення правового захисту прав та основних свобод людини і громадянина» (м. Івано-Франківськ 23.04.2010 р.) - Івано-Франківськ, 2010. – С. 122-124.
3. Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України : [монографія] / А. Х. Степанюк, І.С. Яковець. - Х. : Вид-во «Кроссродд». 2007. - 184 с.
4. Ткаченко Є. М. Аспекти кризових станів, які виникають у засуджених під час відбування покарання / Є. М. Ткаченко // Проблеми пенітенціарної теорії і практики. - К., 2001. - №6. - С. 299-302.
5. Фріс П. Л. Нарис історії Кримінально-правової політики України : [монографія] / П. Л. Фріс ; [за заг. ред. М. В. Костицького], - К. : Атіка, 2005.-124 с.
6. Харченко В. М. Актуальні проблеми правового регулювання й виконання покарання у виді довічного позбавлення волі / В. М. Харченко // Проблеми законності : респ. міжвідом. наук. зб. - Харків. 2008. - Вип. 98. - С. 112- 120.
7. Хлистова Н. Особливості формування суспільно корисної мотивації засуджених до позбавлення волі // Право України. - 2008. - № 4. - С. 66- 68.
8. Черненко М. П. Правове регулювання праці засуджених до позбавлення волі за законодавством України / М. П. Черненко // Проблеми законності : респ. міжвідом.наук. зб. - Харків, 2008. - Вип, 96. - С. 140-149.
9. Човган В. О. Специфічні права засуджених та їх обов'язки як форми

правообмежень / В. О. Човган // Проблеми законності : зб. наук. пр. - Харків, 2014.-Вип. 125.-С. 231-239.

50. Чомахашвілі О. Ш. Зарубіжний досвід діяльності системи виконання покарань у виді позбавлення волі / О. Ш. Чомахашвілі, І. М. Микитась, // Вісник Академії адвокатури України. Серія «Право: наука, практика». - 2011. - № 3 (22). - С. 133-139.²⁹
51. Шинальський О. Права людини в місцях позбавлення волі - час перейти від слова до діла / О. Шинальський // Голос України. - 2006. - № 32 (3782). - 18 лютого 2006 р.
52. Шинкарьов Ю. В. Щодо впровадження прогресивної системи виконання покарань у виді арешту / Ю. В. Шинкарьов [Електронний ресурс]. - Режим доступу до док.: <http://pravoznavec.com.ua/periodic/11762/%DE#chapter>.
53. Ягунов Д. В, Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування : [монографія] / Д. В. Ягунов; Інститут пенітенціар. служба України. - 4-те вид., переробл. та допов. - Одеса: Філософський факультет Одеського національного університету, 2011. - 445 с.
54. Яковець І.С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі за розподіл в установи виконання покарань : [монографія] / І. С. Яковець. - Вид-во «Кроссрод». 2006. - 208 с.
55. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : [монографія] / І. С. Яковець. - Х. : Право, 2013.
56. Яковець І. Проблеми визначення виду режиму установи виконання покарань // Право України. - 2003. - № 11. -С. 120-123.
57. Янчук О. Проблеми питання нейтралізації негативного впливу позбавлення волі на особистість осіб, які утримуються в установах виконання покарань // Система виконання покарань в Україні: проблеми та перспективи гуманізації. Навчально-методичний посібник / Громад. орг. «Відділення українського фонду сприяння пенітенціарним реформам в м. Києві»; Під редакцією М.І. Мельника. - К.. 2000. - С. 44-49.
58. Яковець І.С. Проблеми обмеження сімейних прав засуджених при виконанні покарання у виді позбавлення волі // Вісн. Кримінолог. асоціації України. - Серія наук. пр. / редкол. : О.М. Бандурка та ін. - Х.: ХНУВС. 2015. - № 1 (9). - С. 279.
59. Яковець І.С. Вибірчі права засуджених до позбавлення волі у міжнародних документах і практиці // Вісн. Кримінолог. асоц. України : зб. наук. пр. / редкол. : О.М. Бандурка та ін. - Х. : ХНУВС, 2015. - № 2 (10). - С. 248-261.
60. Яровий А. Проблеми правового регулювання діяльності установ виконання покарань для неповнолітніх // Право України. - 1999. - № 4. - С. 104-108.
61. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики в Україні: [монографія] / М. М. Яцишин - Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010.- 448 с.

Тема № 5. Оптимізація системи виконання покарань в Україні

Перелік питань, які виносяться на обговорення:

Механізм визначення ефективності виконання покарань.

30

Основні напрямки оптимізації процесу виконання покарань.

Суб'єкти та об'єкти оптимізації процесу виконання покарань.

Впровадження Закону України «Про пробацію»: перспективи та проблемні питання.

Оптимізація – це процес вибору найкращого з можливих варіантів. Система виконання покарань України потребує реформування та приведення у відповідність до європейських стандартів, що можливо досягти шляхом оптимізації процесу виконання покарань. В ході підготовки до семінарського заняття з цієї теми студентам необхідно дослідити існуючі проблеми функціонування системи виконання покарань України та запропонувати шляхи їх усунення. Необхідно проаналізувати показники ефективності виконання покарань. Також зосередити увагу на дослідженні процесу оптимізації виконання покарань, його суб'єктів та об'єктів.

Питання для самоконтролю:

Перелічити суб'єктів оптимізації процесу виконання (відбування) покарань.

Яка роль Державної пенітенціарної служби України в процесі оптимізації виконання (відбування) покарань?

Які проблеми існують у сфері соціального захисту працівників органів та установ виконання покарань?

Які шляхи вирішення проблем у сфері виховної роботи із засудженими?

Практичні завдання:

Назвати показники ефективності виконання покарань.

Підготувати реферат на тему: «Оптимізація створення умов для виправлення й ресоціалізації засуджених».

Назвати проблеми і перспективи реформування виробничо–господарської діяльності у системі виконання покарань.

Підготувати реферат на тему: Поняття та види пробації за законодавством України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254K/96-vr>.³¹
2. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. №2341-III [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 лип. 2003 р. № 1129-III [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док. : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
4. Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» від 28 черв. 2005 р. №2713-IV [Електронний ресурс] // Режим доступу до <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>.
5. Закон України «Про пробацію» від 05 лют. 2015 р. № 160-VIII [Електронний ресурс] // Режим доступу до док. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-15>.
6. Закон України «Про чисельність Державної кримінально-виконавчої служби України» від 02 берез. 2000 р. № 1526 - III [Електронний ресурс] // Режим доступу до док. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1526-14>.
7. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : указ Президента України від 12 верес. 2012 р. № 631/2012 [Електронний ресурс] // Режим доступу до <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/631/2012>.
8. Про затвердження Положення про Державну пенітенціарну службу України : указ Президента України від 06. квіт. 2011 р. №394/2011 [Електронний ресурс] // Режим доступу до док. : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/394/2011>.

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповідно до вимог експертної комісії з питань проведення експертної оцінки якості підручників та питань до практичних занять) / за ред. А. Х. Степанюка. - Х.: Право, 2015. - 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. / Іван Григорій Богатирьов. - Чернігів, 1998. - 164 с.
3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / Гель А. П., Семаков Г. М., Яковець І. С. / [за ред. А. Х. Степанюка]. – К. : Юрінком Інформ, 2008. - 624 с.
4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / [В.А. Бадирашвілі, Т.А. Денисов, Т.А. Денисова та ін.]; за ред. Т.А. Денисової. - К.: Істина, 2015. - 400 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [М. І. Бажанов, М. П. Бажанова, М. П. Бажанова та ін.]; за ред. М. І. Бажанова. - К.: Істина, 2015. - 400 с.

- Баулін, В. І. Борисов та ін.]; за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. - Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. - 416 с.
- Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / [Джу́жа О. М., Фаренюк С. Я., Корчинський В. О. та ін.]; за заг. ред. О. М. Джу́жи. - [2-ге вид.]. - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 448 с.
- Кримінально - виконавче право України: підручник / [Трубников В. М., Марченко В. М., Лисодід О. В. та ін.]; за заг. ред. В. М. Трубникова.- Х. : Право. 2001.-384 с.
- Кримінально-виконавче право України : підручник / [за ред.А.Х. Степанюка]. - Х.: Право, 2006. - 256с.
- Криминологія : навч. посіб. / [О. М. Джу́жа, В. В. Василевич, Ю. Ф. Іванов, П. М. Опанасенко, В. Г. Пшеничний, В. Г. Сюравчик] ; за заг. ред. О. М. Джу́жи. – К.: Прецедент, 2004. - 208 с.
- Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / [Джу́жа О. М., Корчинський В. О., Фаренюк С. Я., Василець В. Б.]; за заг. ред. О. М. Джу́жи. - К. ; Юрінком Інтер, 2000. – 304 с.
- Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. - 422 с.
- Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. / Трубников В. М.- Харьков : Рубикон, 1998.- 144 с.
- Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / П.Л. Фріс. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 362 с.
- Уголовно - исполнительное право: учеб. для юрид. вузов / [под ред. В.И. Селиверстова]. - [6-е изд., испр. и доп.]. - М. :ИД «Юриспруденция», 2007. - 392 с.

I. Додаткова література

- Автухов К. А. Проблемні аспекти проекту постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми модернізації пенітенціарної системи на 2013-2017 роки» / К. А. Автухов // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. - 2013. -№ 1. -С. 205-208.
- Автухов К. А. Проблеми законодавчого закріплення впровадження пробації в Україні [Електронний ресурс] / К. А. Автухов // Теорія і практика правознавства : електр. наук. фах. вид. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». - 2013. - Вип. 2. - Режим доступу: http://nauka.juracademy.kharkov.ua/download/el_zbirnik/2.2013/38.pdf.
- Автухов К. А. Перший погляд на проект постанови Кабміну «Про затвердження державної цільової програми модернізації пенітенціарної

- системи на 2013-2017 роки» / Автухов Костянтин Анатолійович, Яковець
Правова система України: сучасні тенденції та фактори розвитку : мат.
Міжнар. наук.- практ. конф., м. Запоріжжя. 25-26 січ. 2013 р. : у 2 ч. - Запоріжжя : Запоріж. міська громад. орг. «Істина». 2013. - Ч. 2. - С. 68-69.
4. Богатирьов І.Г. Українська пенітенціарна наука : [монографія] / Іван Григорійович Богатирьов. - Х.: Харк. юрид. ун-т, 2008. - 294 с.
  5. Богатирьов І. Г. Соціальна робота із засудженими в Україні: навч. посібник / І. Г. Богатирьов, С. В. Лучко, М.С. Пузирьон / за заг. ред. І. Г. Богатирьова. — Львів : «Декор». 2013. — 200 с.
  6. Богатирьов І. Г. Доктринальна модель побудови пенітенціарної системи України нового типу (інноваційний проект) / І. Г. Богатирьов. К. : ВД «Декор» — 56 с.
  7. Галай А. О. Шляхи реформування пенітенціарної політики України в діяльності персоналу пенітенціарних установ / А. О. Галай // Проблеми пенітенціарної теорії і практики. - К. : РВВ КІВС, 1999. - № 4. - С. 6-8.
  8. Кернякевич-Танасійчук Ю.В. Професійні захворювання в галузі юриспруденції // Науковий вісник Херсонського державного університету (Серія: Юридичні науки). - Випуск 6-1, том 2. - Херсон. 2014. - С. 39-42.
  9. Кернякенич-Танасійчук Ю. В. Об'єкти кримінально-виконавчої політики України // Проблеми науки кримінального права та їх вирішення у законотворчій правозастосовній діяльності : матеріали міжнар. наук.- практ. конф. 8-9 грудня 2015 р. / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), В. І. Борисов (заст. голов. ред.) Х. : Право, 2015. -С. 430-432.
  10. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика та пенітенціарна політика: співвідношення понять // Теоретичні та практичні засади протидії злочинності в сучасних умовах: тези доповідей та повідомлень учасників Міжнародної науково-практичної конференції 16 жовтня 2015 р. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015.- С. 124-125.
  11. Клиша В. Досвід пенітенціаріїв Швейцарії. Що можна впровадити в Україні для збалансування національної кримінально-виконавчої політики? / В.Клиша [Електронний ресурс]. — Режим доступу до <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/743205;jsessionid=4096886F0DAD89304DEABE1FD59907F8>.
  12. Клімов М. В. Побудова та застосування моделей пенітенціарного персоналу: науково-педагогічна проблема / Клімов М. В. // Проблеми пенітенціарної теорії і практики. - К. : РВВ КІВС, 2000. - № 5. - С. 231- 237.
  13. Кондратішина В. В. Кримінально-виконавча політика України: формування та реалізація: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук : спеціальність 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / В. В. Кондратішина. - Львів. 2009. - 20 с.
  14. Кримінально-виконавчий кодекс України: науково-практичний коментар

- / [Степанюк А. Х., Яковець І. С.]; за заг. ред. А. Х. Степанюка. - Х.: ТОВ «Одісей», 2005. - 560 с.
5. Прусс В. М. Пенітенціарна система України : монографія / В. М. Прусс, Д. В. Ягунов. - О. : Фенікс, 2006. - 252 с.
6. Пташинський О. Б. Пенітенціарна система України / Пташинський О. Б. - К., 1994.-204с.
7. Радов І.О. Першочергові проблеми пенітенціарної політики України на сучасному етапі / Г.О. Радов // Проблеми пенітенціарної теорії та практики. Бюлетень Київського інституту внутрішніх справ. - Київ: РВВ КІВС. 1996.-С. 12-17.
8. Радов Г. О. Доктринальна модель Закону «Про пенітенціарну систему України» / Г. О. Радов // Проблеми пенітенціарної теорії і практики : Бюл. Київ. ін-ту внутр. справ. - К.. 1997. -№ 1 (2). — С. 11-52.
9. Романенко О. В. Пенітенціарна функція демократичної правової держави та роль громадянського суспільства в механізмі її реалізації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право»/ О. В. Романенко. — К.. 2004. — 21 с.
10. Севостьянов В. П. Кримінально-виконавча система України: від кризи до стагнації / В. П. Севостьянов // Форум права. - 2010. № 4. - С 804-809.
1. Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України : [монографія] / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець. Х.: Вид-во «Кроссроуд». 2007. - 184 с.
2. Трубников В. Проблеми реформування кримінально-виконавчої системи України [Текст] / В. Трубников// Вісник Академії правових наук України. 2001р. №1(24). - Х.: Право. 2001. - С. 168-175.
3. Фріс П.Л. Нарис історії кримінально-правової політики України : [монографія] / П. Л. Фріс ; [за заг. ред. М. В. Костицького]. - К. : Атіка. 2005.- 124 с.
4. Фріс П. Л., Бучко М. Б. Основні напрями кримінально-виконавчої політики України на сучасному етапі державотворення / П. Л. Фріс, М. Б. Бучко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». - 2010. - № 1 / [Електронний ресурс]. — Режим доступу до док.: <http://lj.oa.edu.ua/articles//2010/n1/10fplsed.pdf>.
5. Фріс П. Л. Деякі питання політики у сфері боротьби зі злочинністю у сучасних умовах / П. Л. Фріс // Особливості формування законодавства України: філософсько-правові, історичні та прикладні аспекти: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (27 березня 2015 року. м. Івано-Франківськ). - Івано-Франківськ: Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького. 2015. С. 79-82.
6. Чомшашавілі О. Ш. Зарубіжний досвід діяльності системи виконання покарань / О.Ш. Чомшашавілі, І. М. Микитась. // Вісник Академії адвокатури

- України. Серія «Право: наука, практика». 2011. № 3 (22). - С. 133-139.
27. Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний ретроспективний огляд, проблеми та перспективи реформування : [монографія] / Д. В. Ягунов; Д. В. Ягунов, пенітенціар. служба України. - 4-те вид., переробл. та допов. - Одеса : Філософський факультет ОДУ, 2011. - 445 с. 35
28. Яковец І. С. Оптимизационная модель процесса исполнения уголовных наказаний в Украине: понятие и значение / Яковец І. С. // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція : зб. наук. праць. - Одеса. 2012. - Вип. 4. - С. 164-167.
29. Яковец І.С. Оптимизация процесса реализации кары при исполнении уголовных наказаний / І. С. Яковец // Ежегодник украинского права. 2014. - С. 560-567. : сб. науч. тр. / Нац. акад. правов. наук Украины. - Х.: Право. 2014.-С. 560-567.
30. Яковец І. С. Теорія та практика оцінки ефективності діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України / І. С. Яковець // Проблеми законності. - респ. міжвідом. наук. зб. Харків. 2008. - Вип. 97. -С. 144-152.
31. Яковець І. С. Загальнонауковий підхід до визначення категорії "оптимізація процесу виконання кримінальних покарань" / І. С. Яковець // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. Харків : Право. 2013. Вип. 25. -С. 149-159.
32. Яковець І. С. Загальні підходи до визначення методів оптимізації процесу виконання кримінальних покарань / І. С. Яковець // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. - Харків, 2014. Вип. 27. - С. 166-173.
33. Яковець І. С. Окремі ініціативи Державної пенітенціарної служби України щодо внесення змін до КК України / І. С. Яковець, К. А. Автухов // Проблеми кримінального права в системі міждисциплінарних зв'язків : матеріали міжвідом. наук.-практ. конф., 9-10 жовт. 2014 р. - Харків. 2014. - С. 347-350.
34. Яковець І.С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : [монографія] / І. С. Яковець. - Х. : Право, 2013. - 150 с.
35. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: [монографія] / М. М. Яцишин - Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. - 448 с.

